

Aan de leden van de
Commissie voor
Grensoverschrijdende Verstandhouding

Kenmerk: 23.0159/nl/III.3.3/HR
Datum: 3 april 2023
Contactpersoon: Heidi de Ruiter
E-mail: deruiter@euregio.org
Doorkiesnr.: 0049-2821-7930-22
Onderwerp: 67ste vergadering van de Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij nodig ik u uit voor de 67ste vergadering van de Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding. De vergadering vindt plaats op:

maandag 17 april 2023 om 14.30 uur,
in het historische raadhuis van Kalkar (Markt 20, 47546 Kalkar)

Kalkar is een van de historische Hanzesteden in de Euregio Rijn-Waal en was partner in het project "Grensoverschrijdende samenwerking: Hanzesteden toen en nu". In het kader van de vergadering bekijken wij tijdens een stadsrondleiding gezamenlijk enkele resultaten van dit project.

In de bijlage ontvangt u de agenda en een toelichting op de agenda.

Met vriendelijke groet,

drs. J.P.M. Kamps
Secretaris Euregio Rijn-Waal

AGENDA

- Punt 1** **Opening door de voorzitter**
- Punt 2** **Verslag van de vergadering d.d. 17 oktober 2022**
(per mail verstuurd op 3. November 2022)
Verslag van de vergadering d.d. 27 februari 2023
(wordt nagestuurd)
- Punt 3** **Interreg VI A Deutschland-Nederland**
a) Stand van zaken Interreg VI A Deutschland-Nederland (bijlagen)
b) Stand van zaken kleine projecten Kleinprojectenfonds (bijlage)
c) Stand van zaken mini-projecten Kleinprojectenfonds (bijlage)
- Punt 4** **Euregionale Mobiliteit**
- Punt 5** **Rondvraag en Mededelingen**
a) Burgemeestersontmoeting 100.000+ steden
b) Workshop "Mobiel grensoverschrijdend werken" van de Association of European Border Regions (AEBR)
c) Gezamenlijke scholingsbijeenkomst "Arbeidsmigranten"
- Punt 6** **Presentatie INTERREG VA-project "Grensoverschrijdende samenwerking: Hanzesteden toen en nu"**
- Punt 7** **Sluiting**

Aansluitend aan de vergadering verzorgt Harald Münzer van de Stadt Kalkar een rondleiding door deze historische Hanzestad.

Actuele stand van zaken Interreg VIA Deutschland-Nederland

In het Interreg VI-programma wordt de beslissing over projecten van de prioriteiten 3 en 4 in de vier regionale stuurgroepen genomen. De beslissing over de projecten van de prioriteiten 1 en 2 wordt genomen in een programma-brede stuurgroep voor het gehele programmagebied. De vier Euregio's worden vertegenwoordigd door twee leden met een gezamenlijke stem in deze programma-brede stuurgroep.

Voor de aanvraag- en goedkeuringsprocedure staan 18 weken. Dit betekent dat alleen volledige en kwalitatief hoogwaardige aanvragen in het besluitvormingsproces zullen worden meegenomen. Binnen deze periode van 18 weken is er een tijdsbestek van ca. 3 weken waarin de programmapartners (d.w.z. ook de Euregio) hun standpunt over de projecten moeten bepalen.

De commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding adviseert het Dagelijks Bestuur over de standpuntbepaling met betrekking tot projecten in de prioriteiten 3 en 4.

Er zijn op dit moment 2 projecten in de prioriteiten 3 en 4, die door het Regionaal Programmamanagement bij de Euregio Rijn-Waal worden begeleid, goedgekeurd. Dit zijn het Kleinprojectenfonds en het project De Rijn Verbindt. Drie andere projecten (Euregio Mobility, TRAM en Grenzenloos landschap) bevinden zich in de goedkeuringsprocedure.

Het bijgevoegde projectoverzicht en de afzonderlijke projectbeschrijvingen geven de actuele stand van zaken weer van de projecten in de subsidieprioriteiten 3 en 4, die reeds in de gemeenschappelijke commissievergaderingen zijn gepresenteerd.

Besluitvoorstel:

Bespreking en kennisname

**Overzicht projecten RPM Euregio Rijn-Waal /
Übersicht Projekte RPM Euregio Rhein-Waal**

Prio	Project	gem. commissies/gem. Ausschüsse	Sachstand/Stand van zaken
1	MEMAS	29.06.2022	Abgelehnt / afgewezen
1	Farms for Future	26.09.2022	Abgelehnt / afgewezen
2	SoilDiverCity	26.09.2022	Abgelehnt / afgewezen
3/4	Kleinprojectenfonds / Kleinprojectefonds (KPF)	26.09.2022	Genehmigt / goedgekeurd
	<ul style="list-style-type: none"> • Education • Health • People to People • Governance 		
4	De Rijn Verbindt	26.09.2022	Genehmigt / goedgekeurd
1	INDUSTR_I4.0	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
1	EnerVisor	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
2	energ.Y	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
2	H2 Enabler	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
3	Euregio Mobility	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
4	TRAM	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
4	Grenzeloos landschap / Grenzenlose Landschaft	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
2	Paludi & Markt	Eingereicht bei / ingediend bij EDR	Genehmigt / goedgekeurd
2	Realise Bio	Eingereicht bei / ingediend bij erm	Genehmigt / goedgekeurd
4	EMRWIC	Eingereicht bei / ingediend bij erm	Im Verfahren / in behandeling

Geel/gelb:

Projecten die aan de Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding zijn voorgelegd.
 Projekte die dem Ausschuss für Grenzüberschreitende Verständigung vorgelegt worden sind.

Interreg VI

Kleinprojectenfonds (KPF) Euregio Rijn-Waal

Als basis voor een goed functionerende grensoverschrijdende samenwerking is het belangrijk dat burgers en organisaties in het programmagebied elkaar leren kennen en regelmatig contact met elkaar hebben.

De **Euregio Rijn-Waal**, Eems Dollard Regio, de EUREGIO en de euregio rijn-maas-noord zijn lead partner van elk vier KPFs met de thema's **(1) Zorg, (2) Onderwijs, (3) Governance en (4) People-to-People**.

Met een forfaitaire subsidie van 750€ kunnen uitwisselingen of evenementen worden ondersteund. Voor een inhoudelijke complexere samenwerking is een ondersteuning tot 25.000€ mogelijk. De administratieve lasten voor de eindbegunstigden zijn laag doordat er (uitsluitend) gebruik wordt gemaakt van vereenvoudigde kostenopties.

Uniforme criteria voor de besluitvorming, regelmatig overleg, gezamenlijke werving en een uniforme frontoffice voor alle 16 fondsen zorgen ervoor dat alle projecten op gelijke wijze bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het operationeel programma Interreg Deutschland-Nederland.

De KPFs worden als programma-instrument begeleid door een begeleidstructuur, bestaande uit de Interreg-partners of een delegatie daarvan.

Leadpartner	Euregio Rijn-Waal (Kleve)
Projectpartner	Partners Duitse en Nederlandse organisaties – gestandaardiseerde Mini-Projecten (D/NL) Partners Duitse en Nederlandse organisaties – niet-gestandaardiseerde Mini-Projecten (D/NL)
Projectvolume	ca. 4.9 Mio. €
Bovenregionale relevantie	
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 3 – Samenwerken aan een verbonden grensgebied; Prioriteit 4 – Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied
--------	--

Focusthema	1) Zorg, (2) Onderwijs, (3) Governance en (4) People-to-People
Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal	
1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	✓
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	✓
Stand van zaken	
Het Interreg VI Kleinprojectenfonds (KPF) Euregio Rijn-Waal voor de prioriteiten 3&4, (1) Zorg, (2) Onderwijs, (3) Governance en (4) People-to-People, is in het Comité van Toezicht d.d. 25-11-2022 goedgekeurd.	

Interreg VI

De Rijn Verbindt

Doel van het project 'De Rijn Verbindt' is een nieuwe grensoverschrijdende en maatschappij-brede Duits-Nederlandse samenwerking voor een betere balans tussen mens en natuur in het leefgebied van de Rijn.

Een betere balans voor mens en dier

De partners werken hieraan via drie sporen:

1. Een Gezonde Rijn die niet schadelijk is voor mens en dier, door het verminderen van problemen als plasticvervuiling en visschade door scheepvaart en het werken aan herstel van trekvisserij;
2. Een Groene Rijn die bijdraagt aan klimaatadaptatie en biodiversiteit, door het stimuleren en ontwikkelen van rivierbossen, een ecologische corridor tussen de Nederrijn en Rijnstrangen en 'levende dijken' met een hogere biodiversiteit;
3. Een Levende Rijn die betekenis heeft in de hoofden van mensen en zo mens en natuur verbindt. Dit bereiken we door het betrekken van overheden, maatschappelijke organisaties, economische sectoren, inwoners, vrijwilligers en studenten bij de oplossing van de problemen voor de Rijn via bewustwording, communicatie, educatie en participatie.

Resultaten

- Minder plasticvervuiling door opruimacties (min. 200 vuilniszakken)
- Inzicht in oplossingen voor plasticvervuiling (analyse ca. 40.000 stuks plastic), en visschade door scheepvaart
- Uitzet van +/- 300.000 larven elft en +/- 500 juvenielen steur in de Rijn
- Ruimte voor de ontwikkeling van ca. 15 hectare rivierbos bij Berg en Dal
- Rivierhout als leefomgeving voor waterorganismen op 2 locaties langs de Rijn in district Wesel
- Ca. 1,5 km 'Levende dijken' met een hogere biodiversiteit in de districten Wesel en Kleve
- Verbeterde waterhuishouding grensoverschrijdende Corridor Nederrijn-Rijnstrangen (ca. 300 ha)
- Een toekomstagenda voor een gezonde, groene, levende Rijn

Leadpartner	Rijkswaterstaat Oost Nederland (Utrecht)
Projectpartners	ARK Natuurontwikkeling (Nijmegen) Naturschutzzentrum im Kreis Kleve e.V. (Rees) NABU-Naturschutzstation Niederrhein e.V. (Kleve) Biologische Station im Kreis Wesel e.V. (Wesel)

	<p>Rheinischer Fischereiverband von 1880 e.V. (Siegburg)</p> <p>Sportvisserij Nederland (Bilthoven)</p> <p>Ravon (Nijmegen)</p> <p>Stiftung Schloss und Park Benrath (Düsseldorf)</p> <p>Stichting De Bastei (Nijmegen)</p> <p><u>Geassocieerde partners:</u></p> <p>Waterschap Rijn en IJssel (Doetinchem)</p> <p>Hengelsport Federatie Midden Nederland (Westervoort)</p> <p>Landesfischereiverband Westfalen und Lippe e.V. (Münster)</p> <p>Bezirksregierung Düsseldorf (Düsseldorf)</p>	
Projectvolume	3.547.141,13 €	4.755.580,20 €
Bovenregionale relevantie	✓	✓
Regionale relevantie	✓	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal		
Inhoud	<p>Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027</p> <p>Prioriteit 4 – Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied (regionaal budget)</p>	
Focusthema	Overig	
Specifieke doelstelling	<p>Het verbeteren van een efficiënt openbaar bestuur door het bevorderen van de juridische en administratieve samenwerking en de samenwerking tussen de burgers, de actoren van het maatschappelijk middenveld en de instellingen, met name met het oog op het oplossen van juridische en andere belemmeringen in de grensgebieden.</p>	
Interventieveld	<p>Verbetering van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en belanghebbenden bij de uitvoering van territoriale samenwerkingsprojecten en initiatieven in grensoverschrijdend, transnationaal, maritiem en interregionaal verband.</p>	

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	✓

Stand van zaken

Het project De Rijn Verbindt (43008) werd in de vergadering van de regionale stuurgroep op 6-12-2022 goedgekeurd. Het project bevindt zich reeds in uitvoering.

Interreg VI

Euregio Mobility

In dit project zal het netwerk van de Lerende Euregio permanent worden verankerd in de structuren van het middelbaar beroepsonderwijs in Nederland en Duitsland door er de financiële, juridische en pedagogische voorwaarden voor te scheppen. Op deze manier wordt een van de belangrijkste doelen van Interreg bereikt: het structureel verankeren van succesvolle innovaties binnen de Euregio.

De pedagogische basis wordt gevormd door Euregionale opleidingsmodules, die worden geïntegreerd in het reguliere onderwijsaanbod van de scholen, d.w.z. in de curricula van de deelnemende onderwijstrajecten. De modules bevatten beroepsgerichte, taalkundige en interculturele/euregionale eisen.

Na succesvolle deelname kunnen leerlingen de nieuwe Duits-Nederlandse aanvullende kwalificatie voor het middelbaar beroepsonderwijs van de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de Nederlandse overheid via de SBB (DNLZQ Pro) behalen. Erkenning van het DNLZQ Pro door de beide Onderwijsministeries en euregionaal bedrijfsleven wordt voorbereid. De in het project geteste DNLZQ Pro-leersituaties zullen vervolgens ook beschikbaar zijn voor beroepsopleidingen buiten de Euregio in heel NRW.

De uitwisseling van ervaringen op het gebied van digitalisering zal een belangrijke rol spelen. Duitse scholen zullen voor de ontwikkeling van hun onderwijs in het bijzonder gebruik maken van de Nederlandse knowhow inzake digitale didactiek.

De netwerkscholen leveren een belangrijke bijdrage aan de vermindering van het tekort aan geschoolde werknemers op de Euregionale opleidings- en arbeidsmarkt. In nauwe afstemming met brancheorganisaties kunnen zij de nieuwe ontwikkelingen goed inschatten m.b.v. Quick-scans.

De aantrekkelijkheid van tekortberoepen wordt vergroot door de grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten die voor jongeren in opleiding of beroepsoriëntatie worden aangeboden. Bovendien vergroot het project de kansen van jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt door middel van korte opleidingsprojecten.

Leadpartner	Stichting R.O.C. Nijmegen e.o. (Nijmegen)
Projectpartners	Stadt Duisburg, Stabsstelle für Wirtschafts-, Europa- und Fördermittelangelegenheiten (Duisburg) Bezirksregierung Münster, EU- Geschäftsstelle Wirtschaft und Berufsbildung im Dezernat 45 (Münster) Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus (Apeldoorn) Bezirksregierung Düsseldorf, Geschäftsstelle für EU-Projekte und

	<p>berufliche Qualifizierung, Dezernat 45 (Düsseldorf)</p> <p>euregio rhein-maas-nord (Mönchengladbach)</p> <p>Stichting ROC Eindhoven Summa College (Eindhoven)</p> <p>Stichting Regionaal Onderwijs Centrum Noordoost-Brabant ('s Hertogenbosch)</p> <p>Stichting Gilde Opleidingen (Roermond)</p> <p>Stichting Regionaal Opleidingen Centrum ArnhemRijn IJssel (Arnhem)</p> <p><u>Geassocieerde partners:</u> Nederlandse Taalunie, (Den Haag)</p> <p>Stichting Katholiek Ondernemersonderwijs te Tilburg Scholengemeenschap De Rooi Pannen, afdeling mbo horeca (Eindhoven)</p> <p>Stichting Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Oost-Gelderland Graafschap College (Doetinchem)</p> <p>ROC A12 Stichting Christelijke Onderwijs Groep Vallei & Gelderland-Midden (Ede)</p> <p>Stichting Landstede locatie Harderwijk (Harderwijk)</p> <p>Stichting Yuverta Horst (Roermond)</p> <p>Stichting BVE Zuid-Limburg Vista College Venlo (Venlo)</p> <p>Goethe-Institut Niederlande (Amsterdam)</p> <p>Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Rivor (Tiel)</p>
Projectvolume	4.882.129,98 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal	
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 3 – Samenwerken aan een verbonden grensgebied (regionaal budget)
Focusthema	Integratie, onderwijs en arbeidsmarkt
Specifieke doelstelling	Het verbeteren van de gelijke toegang tot inclusieve en hoogwaardige diensten op het gebied van onderwijs, opleiding en een leven lang leren door het ontwikkelen van infrastructuur, onder meer door het bevorderen van de veerkracht voor onderwijs en opleiding op afstand en online.
Interventieveld	Ondersteuning voor volwassenenonderwijs (uitgezonderd infrastructuur).
Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal	
1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	✓
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	
<p>Stand van zaken</p> <p>Het project wordt met een positief advies doorgestuurd naar de Regionale Stuurgroep Rijn-Waal.</p> <p>Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord te worden. Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de regionale stuurgroep.</p>	

Interreg VI

Transnationale Arbeidsmigratie in de Euregio (TRAM)

In en rond de Euregio Rijn-Waal, die gekenmerkt wordt door een hoge mate van grensoverstijgende uitwisseling, woont en werkt sinds enkele jaren een groep zeer mobiele arbeidsmigranten uit Oost-Europese EU-landen, die tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen pendelen en onder uiterst precare - en deels uitbuitende – omstandigheden werken en leven.

Het voorgestelde project beoogt door middel van de geplande projectactiviteiten de situatie van deze arbeidsmigranten in de Euregio Rijn-Waal te verbeteren en, als uitvloeisel daarvan, het samenleven in de gemeenten. Hiervoor streven wij ernaar de uitwisseling en de daarvoor noodzakelijke uitwisselingsstructuren tussen relevante actoren in Nederland en Noordrijn-Westfalen in de Euregio Rijn-Waal verder uit te breiden door middel van activiteiten voor grensoverschrijdende netwerkvorming en samenwerking.

Projectactiviteiten op de volgende thematische gebieden zijn gepland voor actoren bij overheidsinstanties, de verzorgingsstaat en maatschappelijke instellingen, alsmede werkgevers (landbouw, arbeidsbemiddelingsbureaus, vleesindustrie):

- Sociale begeleiding
- Werk en bedrijven
- Wonen en samenleven

In de geplande projectactiviteiten - field labs en thematische projectactiviteiten - zullen adviescentra hun counselingcompetenties voor de doelgroep van transnationale arbeidsmigranten verder uitbouwen; concepten voor Goed Werk en Goede Huisvesting voor arbeidsmigranten zullen worden ontwikkeld. Werkgevers worden ondersteund bij het gezamenlijk ontwikkelen van strategieën om arbeidsmigranten als vakkrachten in de regio te houden en zo het dreigende tekort aan vakkrachten in de grensregio helpen tegen te gaan.

Leadpartner	Hochschule Rhein-Waal (Kleve)
Projectpartner	Radboud Universiteit (Nijmegen) Euregio Rhein-Waal (Kleve) Gemeente Apeldoorn (Apeldoorn) Gemeente Horst aan de Maas (Horst aan de Maas) <u>Geassocieerde partners:</u> Arbeit und Leben DGB/VHS NRW e.V. (Düsseldorf)

	Kommunales Integrationszentrum Kreis Kleve (Kleve) Interregionaler Gewerkschaftsrat Rhein-IJssel (Duisburg) Otto Work Force (Venray) euregio rhein-maas-nord (Mönchengladbach) Landwirtschaftskammer Nordrhein-Westfalen (Münster)	
Projectvolume	780.100,26 €	4.755.580,20 €
Bovenregionale relevantie	✓	✓
Regionale relevantie	✓	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal		
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 4 – Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied (regionaal budget)	
Focusthema	Integratie, onderwijs en arbeidsmarkt	
Specifieke doelstelling	Het verbeteren van een efficiënt openbaar bestuur door het bevorderen van de juridische en administratieve samenwerking en de samenwerking tussen de burgers, de actoren van het maatschappelijk middenveld en de instellingen, met name met het oog op het oplossen van juridische en andere belemmeringen in de grensgebieden.	
Interventieveld	Verbetering van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en belanghebbenden bij de uitvoering van territoriale samenwerkingsprojecten en initiatieven in grensoverschrijdend, transnationaal, maritiem en interregionaal verband.	

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	✓
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project wordt met een positief advies doorgestuurd naar de Regionale Stuurgroep Rijn-Waal.

Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord te worden. Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de regionale stuurgroep.

Interreg VI

Grenzeloos landschap

Met een nieuw project zetten de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) en het Naturschutzzentrum im Kreis Kleve e.V. (NZ Kleve) hun samenwerking voort die ontstond tijdens het INTERREG V-project 'Groen blauwe Rijn Alliantie'. Het verbindt een vergelijkbare kijk op het landschap, haar uitdagingen en kansen. Samen buigen de projectpartners zich over de vraag hoe we het landschap in het projectgebied, bij Uedem, Goch, Weeze en Kalkar aan de Duitse kant en Mook en Middelaar, Gennep en Bergen (L) en op termijn het Land van Cuijk (NB) aan de Nederlandse kant, klimaatbestendig kunnen maken met het oog op de toekomst en tegelijkertijd kunnen bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit.

Extreme weersomstandigheden, van zware regenval tot droogte, hebben de afgelopen jaren hun sporen achtergelaten in onze regio en zullen dat ook in de toekomst blijven doen. Wij willen gezamenlijk risicozones in het projectgebied aanwijzen en daar maatregelen voorstellen. Tegelijkertijd willen de projectpartners beginnen met het actief inrichten van het landschap met nieuwe landschapselementen zoals hagen en bloeistroken, die bewezen de klimaatbestendigheid van het landschap vergroten. Op het gebied van oeverbeheer zien de projectpartners de behoefte en kans om over de grens heen van elkaar te leren en zo het netwerk van beken en kleine rivieren die ons projectgebied doorlopen, in de toekomst duurzaam te verbeteren. Zij willen dit werk in het landschap uitvoeren in samenwerking met boeren, burgers en gemeenten.

Uiteindelijk is het voor de projectpartners ook bijzonder belangrijk dat bij burgers en bezoekers van het gebied bewustwording van en belangstelling voor het landschap ontstaan. Zij willen de (cultuur)historische sporen en ontwikkelingen in het landschap actief zichtbaar maken. Daartoe ontwikkelen zij binnen het bestaande routenetwerk thematische fietsroutes, waarlangs de landschapsmaatregelen worden toegelicht en het ontstaan, belangrijke gebeurtenissen en toekomstige uitdagingen voor het landschap worden uitgelegd.

Leadpartner	Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) (Berg&Dal)
Projectpartner	Naturschutzzentrum im Kreis Kleve e.V. (Rees)
Projectvolume	1.039.298,63 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 4 – Een Europa dichter bij de burger in het grensgebied (regionaal budget)
Focusthema	Overig
Specifieke doelstelling	Het verbeteren van een efficiënt openbaar bestuur door het bevorderen van de juridische en administratieve samenwerking en de samenwerking tussen de burgers, de actoren van het maatschappelijk middenveld en de instellingen, met name met het oog op het oplossen van juridische en andere belemmeringen in de grensgebieden.
Interventieveld	Verbetering van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en belanghebbenden bij de uitvoering van territoriale samenwerkingsprojecten en initiatieven in grensoverschrijdend, transnationaal, maritiem en interregionaal verband.

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	✓

Stand van zaken

Het project wordt met een positief advies doorgestuurd naar de Regionale Stuurgroep Rijn-Waal.

Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord te worden. Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de regionale stuurgroep.

Stand van zaken Kleinprojecten uit het Kleinprojectenfonds

Met ingang van de nieuwe subsidieperiode Interreg VI A Deutschland-Nederland heeft de Euregio Rijn-Waal een Kleinprojectenfonds opgericht om kleinere projecten op het gebied van People to People, Education, Health en Governance te ondersteunen.

Met middelen uit het KPF kunnen kleine eendaagse activiteiten een subsidie van 750 euro aanvragen.

Grotere activiteiten, die passen binnen de bovengenoemde thema's kunnen een **subsidie van max. 50 % en max. 25.000 euro** aanvragen.

Nieuw is voor beide subsidievormen, dat na afloop geen facturen en betalingsbewijzen meer ingediend hoeven te worden.

Tot nu toe zijn dit jaar bij de Euregio Rijn-Waal 2 kleinprojecten-aanvragen ingediend en door het dagelijks bestuur van de Euregio Rijn-Waal goedgekeurd.

Als bijlage ontvangt u een overzicht van de reeds goedgekeurde projecten in het kader van het kleinprojectenfonds. Met de goedkeuring van deze 2 projecten is er € 33.843,50 van in totaal € 1.649.000,00 aan EU-middelen gecommiteerd.

Er is op dit moment nog € 1.615.156,50 aan EU-middelen beschikbaar voor activiteiten in het kader van het kleinprojectenfonds.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Ausschuss für grenzüberschreitende Verständigung / Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding

17.04.2023

Anlage TOP 3b /Bijlage Punt 3b

Kleinprojektefonds / Bewilligte Kleinprojekte

Kleinprojectenfonds / goedgekeurde kleinprojecten

Projektname/ Projectnaam	Leadpartner	Partner(s)	Geplante Kosten / geplante kosten	Genehmigte Förderung/ goedgekeurde subsidie	Kofinanzierung/ Cofinanciering Prov. Gelderland	Bewilligt am / Goedgekeurd op	Thema	Kurzbeschreibung / korte omschrijving
Auf ins Abenteuer	Verein Tiergarten Kleve e.V.	Dierenpark Overloon Exploitatie BV	39.221,00 €	19.610,50 €		17.03.2023	People to people	Austauschprogramm zwischen den beiden Tierparks zzgl. Entwicklung eines Schulprogramms und eines Strategieplans / <i>Uitwisselingsprogramma tussen de twee dierenparken plus ontwikkeling van een schoolprogramma en een strategisch plan</i>
Menschenfrieden	Kunstverein Emmerich e.V.	Stichting KC Conzep Roderwolde, Studio 20.21 Kalkar	28.466,00 €	14.233,00 €		17.03.2023	People to people	Künstlertausch sowie Realisierung zweier Ausstellungen zum Thema Menschenfrieden/Befreiung / <i>Uitwisseling van kunstenaars en realisatie van twee tentoonstellingen over het thema menselijke vrede/bevrijding</i>

Gesamt / totaal

67.687,00 € 33.843,50 €

Plan

3.298.000,00 € 1.649.000,00 €

Zur Verfügung

3.230.313,00 € 1.615.156,50 €

Mini-projecten Kleinprojectenfonds INTERREG VI

Met ingang van de nieuwe subsidieperiode Interreg VI A Deutschland-Nederland heeft de Euregio Rijn-Waal een Kleinprojectenfonds opgericht om kleinere projecten op het gebied van People to People, Education, Health en Governance te ondersteunen.

Met middelen uit het KPF kunnen **kleine eendaagse activiteiten** een **subsidie van 750 euro** aanvragen.

Grotere activiteiten, die eveneens passen binnen de bovengenoemde thema's kunnen een subsidie van max. 50 % en max. 25.000 euro aanvragen.

Nieuw is voor beide subsidievormen, dat na afloop geen facturen en betalingsbewijzen meer ingediend hoeven te worden.

Tot nu toe zijn dit jaar bij de Euregio Rijn-Waal 21 aanvragen op het gebied van "Grensoverschrijdende Verstandhouding" ingediend en door de verantwoordelijke coördinator goedgekeurd. Een overzicht van de activiteiten is in de bijlage opgenomen.

Stand van zaken budget mini-projecten kleinprojectenfonds INTERREG VI

Het totale budget voor mini-projecten binnen het Kaderproject prioriteit II INTERREG V is vastgelegd op € 291.000,00 EU-middelen voor de periode 01-01-2023 t/m 30-06-2029.

Budget mini-projecten	€ 291.000,00
Geserveerde subsidie mini-projecten 2023:	€ 15.750,00

Restbudget:	€ 275.250,00

Besluitvoorstel:
Ter kennisneming

Ausschuss für grenzüberschreitende Verständigung / Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding

17.04.2023

TOP 3c Anlage / Punt 3c Bijlage

Genehmigte Mini-Projekte / Goedgekeurde mini-projecten

Antragssteller	Partner	Aktivität	Thema	Datum Aktivität	Mitglieds-Gemeinde(n)	Kosten (pauschal)	EU-Mittel reserviert
Stg. Groesbeek Airborne Vrienden	Heimat- u. Verkehrsverein Donsbrüggen	Herdenking	People to people	08.02.2023	Berg en Dal, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Kleindierenvereniging De Vooruitgang	Kaninchenzuchtverein R 184 Hau e.V.	Kaninchenschau	People to people	11.02.2023	Beuningen, Bedburg-Hau	1.500,00 €	750,00 €
Badmintonclub BC Mariken	BC Kleve e.V.	Badmintonturnier	People to people	25.03.2023	Nijmegen, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Stg. Herdenken Bevrijding Bergh	Harmonie Volharding Stokkum, Musikverein Elten	Vrijheidsconcert	People to people	01.04.2023	Montferland, Emmerich	1.500,00 €	750,00 €
Sankt Cäcilienchor Wyler	VOF Doesburg	Passieconcert	People to people	07.04.2023	Kranenburg, Nijmegen	1.500,00 €	750,00 €
Stichting Siesmejenekes	För Land und Lüy e.V.	Symposium	People to people	24.03.2023	Berg en Dal, Kleve, Kranenburg	1.500,00 €	750,00 €
SV Rees 1945 e.V.	Stg. Sportinstuif De Liemers	Hallenfußballturnier	People to people	11.03.2023	Rees, Montferland	1.500,00 €	750,00 €
TuS Xanten e.V. 05/22	LG Siebengewald	Citylauf	People to people	15.09.2023	Xanten, Bergen	1.500,00 €	750,00 €
DJK Rhenania Kleve	Gemeente Ameland	Nacht van Ameland	People to people	25.03.2023	Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Verkehrs- u. Heimatverein Kessel e.V.	Stg. Dorpsraad Ven-Zelderheide	Spargelmarkt	People to people	10.06.2023	Goch, Gennep	1.500,00 €	750,00 €
Stg. Groesbeek Airborne Vrienden	ARENACUM-Verein für Kultur u. Geschichte e.V.	Onthulling plakette	Education	08.02.2023	Berg en Dal, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Stg. Groesbeek Airborne Vrienden	Pollution Police e.V.	Opening expositie	Education	07.02.2023	Berg en Dal, Goch	1.500,00 €	750,00 €
Gesamtschule Kevelaer	Dr.Knippenberg College Helmond	Schüleraustausch	Education	30.03.2023	Kevelaer	1.500,00 €	750,00 €
Orde van den Prince, afdeling Arnhem	Kandinsky College Nijmegen, Konrad-Adenauer-Gymn. Kleve	Schüleraustausch	Education	17.05.2023	Arnhem, Nijmegen, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Gesamtschule am Forstgarten Kleve	Maas-Waal-College Wijchen	Schüleraustausch	Education	01.03.2023	Kleve, Wijchen	1.500,00 €	750,00 €
Nuborgh College Lambert Franckens Elburg	Kreisgymnasium St.Ursula Haselünne	Schüleraustausch	Education	23.03.2023		1.500,00 €	750,00 €
Radboud Universiteit Nijmegen	Universität Duisburg-Essen	Studentenaustausch	Education	20.03.2023	Nijmegen, Duisburg	1.500,00 €	750,00 €

Gemeinde Weeze	KBO Siebengewald	Seniorenfahrt	Governance	21.04.2023	Weeze, Bergen	1.500,00 €	750,00 €
Musikschulen des Kreises Kleve e.V.	Improva-Ronald van Barele	KeyboardXperience	Education	12.11.2023	Kleve, Oude Ijsselstreek	1.500,00 €	750,00 €
TC Gennep	DJK SG Hommersum 1947 e.V.	MTB Tour	People to people	02.04.2023	Gennep, Goch	1.500,00 €	750,00 €
BCB Akros Boxmeer	BG Kamp-Lintfort 1954 e.V.	Basketball-Turnier	People to people	28.12.2023	Land van Cuijk	1.500,00 €	750,00 €
						31.500,00 €	15.750,00 €

Euregionale Mobiliteit

Op maandag 10 oktober vond in het Euregio-Forum het slotsymposium plaats van het INTERREG VA-project Euregionaal Mobiliteitsplan. De bijeenkomst werd bijgewoond door ongeveer 70 vertegenwoordigers van de bij de Euregio aangesloten organisaties en andere belanghebbenden, zoals vervoersondernemingen, transport- en logistiekbedrijven, brancheorganisaties en belangengroepen.

Met het Euregionale Mobiliteitsplan is een belangrijke stap gezet om de komende jaren concrete grensoverschrijdende maatregelen te realiseren, die de mobiliteit en bereikbaarheid van de Euregio Rijn-Waal vergroten en daarbij inspelen op de actuele mobiliteitsontwikkelingen. Sinds oktober 2022 zijn er diverse ontwikkelingen op dit gebied in gang gezet, waarover wij u graag willen informeren.

Verkeersonderzoek grensoverschrijdende snelle fietsverbinding Zevenaar – Doetinchem – Emmerich

De partners Stadt Emmerich am Rhein, gemeente Montferland, gemeente Doetinchem, gemeente Zevenaar, 8rhk ambassadeurs (Regio Achterhoek) en Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen hebben de gezamenlijke ambitie om een dekkend netwerk van snelle fietsverbindingen in de grensregio te realiseren. Zij stellen zich concreet ten doel een verkeerskundig onderzoek uit te voeren naar de ontwikkeling van een toekomstbestendige snelle fietsroute in de driehoek Doetinchem-Zevenaar-Emmerich.

Het voorliggende project bouwt voort op de reeds opgedane kennis in het kader van het Euregionaal Mobiliteitsplan en maakt als toevoeging daarop concreet inzichtelijk wat de verkeerskundige consequenties zijn van de voorziene snelle fietsverbinding op de verkeersontsluiting in de grensregio. Het plangebied concentreert zich geografisch op de gemeenten Zevenaar, Montferland, Doetinchem (provincie Gelderland) en Stadt Emmerich (Kreis Kleve), waarbij de te realiseren fietsverbinding idealiter zoveel mogelijk gebruikt maakt van de bestaande infrastructuur. Bij de definitieve tracékeuze dient ook nadrukkelijk rekening te worden gehouden met aansluitingen van de fietsverbinding op bestaande en nog te ontwikkelen mobiliteitshubs en de verbinding naar Kleve. Op die manier wordt ook gewerkt aan de verdere versterking van multimodale knooppunten voor personenvervoer in de Duits-Nederlandse grensregio.

Regio-overleg grensoverschrijdend fietsverkeer

Het netwerk Mobility NL-NRW (de Oost-Nederlandse grensprovincies en het Ministerie van Milieu, Natuurbehoud en Verkeer van Nordrhein-Westfalen) heeft ons Euregionaal Mobiliteitsplan 2030 aangegrepen om op 15 maart 2023 in het Euregio Forum een regio-overleg over grensoverschrijdend fietsverkeer voor de Euregio Rijn-Waal te organiseren. Ongeveer 20 vertegenwoordigers van de directe grensgemeenten namen deel aan de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomst werden ervaringen uitgewisseld en initiatieven en concrete wensen met betrekking tot grensoverschrijdende verbindingen en infrastructuur geïdentificeerd, zodat de fietsinfrastructuur kan worden verbeterd en vraag gestuurd kan worden uitgebreid. Mobility NL-NRW organiseert in totaal vier regio-overleggen langs de Duits-Nederlandse grens met als doel het thema fietsen op alle niveaus gezamenlijk en goed gecoördineerd verder te brengen.

Snelle busverbinding X25 Emmerich-Nijmegen

Het Verkehrsverbund Rhein-Ruhr (VRR) plant een nieuwe snelbuslijn, X25 genaamd, die Emmerich, Kleve, Kranenburg en Nijmegen met elkaar verbindt. Tijdens een vergadering van het bestuur van het VRR werd gemeld dat de X25 in een tweede bundel XBus-lijnen zal worden opgenomen. De daadwerkelijke invoering van de nieuwe buslijn is nog afhankelijk van financiering door het Ministerie van Milieu, Natuurbehoud en Verkeer van de deelstaat Nordrhein-Westfalen.

Mobiliteitsconferentie Kreis Wesel

Op 12 juni 2023 organiseert de Kreis Wesel in het Wellings Parkhotel in Kamp-Lintfort een mobiliteitsconferentie met als thema "Mobiliteit in het spanningsveld tussen metropool en platteland". Steffi Hain, presentatrice bij Radio KW, zal een boeiend programma van een hele dag leiden met thematische forums over fietsinfrastructuur, mobility on demand, de bevordering van multimodaliteit en de toekomst van het openbaar vervoer op het platteland. Naast de thematische forums zal er voldoende tijd en ruimte zijn voor intensieve uitwisseling en netwerken.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Mededelingen

Burgemeestersontmoeting 100.000+ steden

De steden Düsseldorf, Duisburg, Moers, Apeldoorn, Arnhem, Ede en Nijmegen hebben op vrijdag 3 maart 2023 in Arnhem hun samenwerkingsovereenkomsten bekrachtigd in een memorandum of understanding.

Het versnellen van de klimaat- en energietransitie is momenteel het belangrijkste doel voor de samenwerking van de zeven steden met meer dan 100.000 inwoners langs de Duits-Nederlandse grens in de Euregio Rijn-Waal.

De samenwerkingsovereenkomst, die in 2017 voor het eerst werd gesloten met toen zes steden met meer dan 100.000 inwoners, is nu geactualiseerd en voor het eerst ook ondertekend door Apeldoorn. Deze stad trad in 2019 toe tot de Euregio Rijn-Waal en daarmee ook tot het netwerk van steden met meer dan 100.000 inwoners.

De vergadering van de zeven burgemeesters vond plaats op uitnodiging van burgemeester Marcouch uit Arnhem bij Nedstack en in het Connectr-Innovatielab op het industrieterrein Kleefse Waard, waar duurzame ondernemers zich hebben gespecialiseerd in nieuwe technologieën voor schone energie en waar ondernemers hun kennis en ervaring delen en vergroten.

Voor het eerst sinds de coronapandemie bespraken de burgemeesters hun betrokkenheid bij klimaatneutrale wijken, de gevolgen van de hoge energiekosten voor hun burgers, de kansen van duurzame mobiliteit en de welvaart die innovaties voor milieuvriendelijke energiedragers met zich mee kunnen brengen. Ze wisselden gemeenschappelijke kenmerken en verschillen van hun steden uit en bespraken de mogelijkheden voor verdere samenwerking. Er werd ook gesproken over het uitwisselen van best practices op het gebied van klimaatadaptief bouwen en het opzetten van een gezamenlijke lobby voor bijvoorbeeld infrastructuurprojecten op het gebied van pijpleidingverbindingen voor waterstoftransport, schone binnenvaart, enz. Om deze activiteiten uit te voeren, zou de Grenslandconferentie in december in Nijmegen en de bijbehorende Grenslandagenda kunnen worden gebruikt.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Workshop "Mobiel grensoverschrijdend werken" van de Association of European Border Regions (AEBR)

Op 9 en 10 maart 2023 vond in het Euregio-Forum van de Euregio Rijn-Waal in Kleve een tweedaagse conferentie plaats met het thema "Mobiel grenzeloos werken – nieuwe perspectieven voor de grensregio's na de coronapandemie".

De workshop werd gezamenlijk georganiseerd door het Duitse Bondsministerie van Binnenlandse Zaken (BMI -Bundesministerium des Inneren und für Heimat), de Werkgemeenschap van Europese Grensregio's (AEBR - Association of European Border Regions), de Duitse groep binnen de AEBR en de Euregio Rijn-Waal.

In totaal namen gedurende deze twee dagen ca. 30 vertegenwoordigers uit diverse Europese grensregio's deel. Ook woonden vertegenwoordigers van de Europese commissie en leden van de Duitse Bondsdag de conferentie bij.

De eerste dag stond in het teken van de thema's 'thuis werken in grensregio's' en 'de uitwerkingen en lessen van de pandemie op grensoverschrijdende arbeidsmarkten'. Deze dag werd afgesloten met een paneldiscussie met enkele leden van de Duitse bondsdag over de voorgenomen plannen van de Bondsregering om de samenwerking met de grensregio's te versterken.

De tweede dag begon met een paneldiscussie over de beschikbaarheid en uitwisseling van statistische data en andere technische uitdagingen. De conferentie werd afgesloten met een inventarisatie van de politieke taken, die binnenkort door de Euregio's langs de Duitse grenzen worden afgestemd en gezamenlijk worden opgepakt. Deze taken hebben vooral betrekking op de verdere coördinatie op het gebied van thuiswerken en de ontwikkeling van nieuwe netwerken tussen de Duitse grensregio's.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Gezamenlijke scholingsbijeenkomst "Arbeidsmigranten"

Op dinsdag 21 maart vond in het Euregio Forum een scholingsbijeenkomst plaats over het thema "Arbeidsmigranten".

Deze bijeenkomst werd gezamenlijk georganiseerd door het Ministerium für Heimat, Kommunales, Bau und Digitalisierung NRW, het Ministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales NRW en de Euregio Rijn-Waal. Ongeveer 60 vertegenwoordigers van voornamelijk Duitse gemeenten namen deel aan het evenement.

De scholingsbijeenkomst diende als een eerste basiskennisbijeenkomst en had tot doel de gemeentelijke medewerkers beter voor te bereiden op de advisering van arbeidsmigranten met betrekking tot grensoverschrijdende kwesties. Ook werden de deelnemers geïnformeerd over het Nederlandse arbeidsrecht en de sociale voorzieningen in Nederland. Ten slotte kregen de aanwezigen een overzicht van reeds bestaande adviescentra, zodat men indien nodig ook naar de juiste instanties kan doorverwijzen. Daartoe waren er diverse presentaties van onder meer het GrensInfoPunt Rijn-Waal, het Nederlandse uitzendbureau Start People, de Nederlandse Arbeidsinspectie, een Nederlandse vakbond, de Stichting Normering Flexwonen en EURIEC.

De deelnemers vonden het een zeer leerzame dag en spraken de wens uit voor meer diepgaande scholingsbijeenkomsten.

Besluitvoorstel:
Ter kennisneming

Projectpresentatie “Grensoverschrijdende samenwerking: Hanzesteden toen en nu”

Binnen het INTERREG VA-project “Grensoverschrijdende samenwerking: Hanzesteden toen en nu” werkten in de periode 2019 - 2022 de Hanzesteden in de Euregio Rijn-Waal (Maasbommel in de gemeente West Maas en Waal, Doesburg, Wesel, Emmerich en Kalkar) en daarbuiten nauw samen om de Hanzesteden in het Nederlands-Duitse grensgebied nog beter op de toeristische kaart te zetten.

Daartoe hebben de projectpartners diverse producten ontwikkeld. De rode draad vormt hierbij de nieuwe ruim 450 km lange Hanzestedenfietsroute tussen Harderwijk en Neuss. Elke Hanzestad heeft daarnaast nog een lokale fietsroute gekregen, zodat men de Hanzesteden nog beter kan leren kennen. Een bijzonder hoogtepunt langs de fietsroute vormen de bijzondere levensgrote muurschilderingen die in diverse Hanzesteden (Maasbommel, Kalkar, Emmerich, Wesel en Doesburg (volgt nog)) zijn aangebracht. Deze eyecatchers wekken de historische Hanzetijd op bijzondere wijze tot leven. Ook een zijn diverse leuke souvenirs bedacht zoals lekkere hanzekoekjes en een verfrissend hanzebiertje.

Om er voor te zorgen dat de toeristen zich aan weerszijden van de grens welkom voelen, hebben de diverse horeca en andere toeristische bedrijven langs de route diverse cursussen gevolgd op het gebied van hospitality, cultuurverschillen en marketing.

De Hanzesteden werden bij al deze activiteiten ondersteund door een netwerk van regionale (toeristische) organisaties, de plaatselijke bureaus voor toerisme, de gemeenten en een cluster van (toeristische) bedrijven langs de route. Ook NBTC Holland Marketing, Erfgoed Gelderland en de Radboud Universiteit namen deel aan het project.

Tijdens de vergadering lichten projectcoördinator Sarel Tempelman van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen en Harald Münzer van de Stadt Kalkar de resultaten van dit project toe. De projectpresentatie wordt met een rondleiding door het historische centrum van Kalkar afgesloten.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming